

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 29.3.2016
Sayı: 820

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun teklifim, gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Kazım ARSLAN

Denizli Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI					
Tali Komisyon	- Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor - Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler				
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe				
Tarih:	08 Nisan 2016			E.No:	2/1017
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.	
		K.T.			
TBMM BAŞKANI					

BAŞKAN

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
30 Mart 2016
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
30 Mart 2016
No: 39065

GENEL GEREKÇE

11/09/2014 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, sosyal güvenlik alanında da bazı düzenlemeler içeren 146 maddelik bir torba yasa niteliğindedir.

Kanunun af ya da yapılandırma içeriği taşıyan düzenlemeleri arasında yer alan 81 inci maddesi, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa geçici madde eklemek suretiyle (5510 S. Kanun, Geçici Madde 60), sigortalılara prim, emeklilik keseneği, işsizlik sigortası primi, bugün itibariyle yürürlükten kalkan fakat geçmişe dönük olan sosyal güvenlik destekleme primi borçlarına yapılandırma olanağı getirmiştir (Geçici Madde 60/1-a). Ayrıca, bu geçici madde yoluyla, isteğe bağlı sigorta primi ve topluluk sigortası primlerine (Geçici Madde 60/1-b); damga vergisine, özel işlem vergisi ve eğitime katkı paylarına (Geçici Madde 60/1-c); toplumda büyük bir yaraya dönüşmüş olan genel sağlık sigortası prim borçlarına da yapılandırma olanağı tanınmıştır (Geçici Madde 60/1-d). Ancak, kanunun ilgili fıkralarından faydalanmak istemesine karşın maddi olanaksızlık nedeniyle borcunu ödeyemeyen (Geçici Madde 60/8), yapılandırmaya süresi içinde bir biçimde başvuramayan vatandaşlarımız yeni bir hakkın tanınmasını istemektedir.

Bahse konu geçici madde dahilinde, idari para cezalarına, sosyal güvenlik kanunlarına göre emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta iken ilgili kanununda belirtilen kurum ve kuruluşlara ait işyerlerinde çalışmaları nedeniyle aylıkları kesilmesi gerekenlere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ödeme dönemine kadar yersiz olarak ödendiği tespit edilen aylıklara ilişkin borçların da yapılandırılarak taksite bağlanmasına olanak sağlanmıştır (Geçici Madde 60/1-e ve 60/2). Ne var ki, geline aşamada, Kanunun başvuru süresini kaçıran ya da başvurmuş olmakla birlikte taksit ödemelerini zamanında gerçekleştiremeyen vatandaşlarımız (Geçici Madde 60/8), yeni bir yapılandırmayı talep etmektedir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 60 ıncı maddesinin 5 inci fıkrası kapsamında, "kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar ile tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu mülga hükümlerine ve mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa göre tescilleri yapıldığı hâlde prim borçları nedeniyle daha önceki ilgili kanunları uyarınca sigortalılık süreleri durdurulmuş olanlardan bu maddenin yayımlandığı tarih itibarıyla ihya edilmemiş olanların kendileri veya hak sahiplerine de, başvuru yapmaları ve ödemelerini kanunda belirtilen sürede yapmaları halinde, durdurulan sigortalılık süreleri için ödeyecekleri prim tutarı yoluyla sigortalılık süreleri durdurulmamış gibi değerlendirileceği" hüküm altına alınmıştır. Ne yazık ki, kanun hükümleri açık olmakla birlikte, esnafımızın, üreticimizin yaşadığı geçim sıkıntıları ve ülke ekonomisinin terör ve kötü dış politika başta olmak üzere içine sürüklendiği ortam dikkate alındığında, kazançları günden güne düşen borçlularımız borcunu zamanında ödeyemediği ya da terör ve kriz ortamı nedeniyle işletmelerinde can ve mal güvenliği sorunu yaşadıkları için yeni bir düzenlemenin getirilmesini istemektedir.

Bu kanun teklifiyle, bahse konu kanunun Geçici 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) bentleri ile ikinci, beşinci ve sekizinci fıkralarında belirtilen borçlular yönünden, kanunun öngördüğü mevcut taksitlendirme koşulları devam ettirilmekle birlikte, sayılan bu borçlulara kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay süreyle yeni bir yapılandırmaya başvurma hakkı öngörülmektedir.

Daha önce Bakanlar Kurulu tarafından 5510 sayılı Kanunun Geçici 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen genel sağlık sigortası (GSS) prim borçlularının başvuru süresinin iki defa uzatılmasına yönelik kararlar (24/11/2014 tarihli ve 2014/7016 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile 23/3/2015 tarihli ve 2015/7470 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi) ile 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki genel sağlık sigortalılar, yapılandırma kararlarına karşın, prim borçlarını ödemekte zorlanmaktadır.

Teklif, 5510 sayılı Kanunun Geçici 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen genel sağlık sigortalılardan yüksek öğrenimlerine devam etmekte olanlar hariç olmak üzere, bu bent kapsamındaki sigortalılara, Geçici 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (e) bentleri ile ikinci, beşinci ve sekizinci fıkralarında belirtilen borçlular yönünden uygulanacak yeni yapılandırma hakkını aynen tanımaktadır.

Genel sağlık sigortasındaki önceki yapılandırmaların özellikle üniversite öğrencileri, genç mezunlar ve işsizler üzerindeki yükünü hafifletmeye yeterli olmamıştır, çünkü halen yeterli geliri olmayan, yoksulluk, hatta açlık sınırının altındaki vatandaşın sosyal güvence bedeli talep edilmektedir.

Bu şartlar altında devletten vatandaşa değil, vatandaşın devlete bir hizmet ve gelir akışı görülmektedir. Genç işsiz düzeyinin yüzde 20'ye yaklaştığı ülkemizde devlet, başka sosyal güvencesi bulunmayan vatandaşların sigorta primlerini öğrenim süresi boyunca ve sigortalı işe başlayana dek üstlenmelidir.

Mevcut uygulamayı değiştirmek amacıyla, yukarıda sayılan ve 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde belirtilen genel sağlık sigortalılardan, yaş koşulu üzerinden değil, öğrenim gördükleri süre boyunca genel sağlık sigortası primi alınmaması ve birikmiş genel sağlık sigortası primlerinin tahsilinden vazgeçilmesi uygun olacaktır.

Teklifle, öğrenim görmeye devam ettikleri halde genel sağlık sigortası prim borcu çıkarılarak mağdur bırakılan öğrencilerin primlerinin Hazine ödemesi yoluyla güvence altına alınması, borçlarının silinmesi; yüksek öğrenimlerini bitirdikten sonra, sigortalı bir işte çalışmaya başlayana kadar genel sağlık sigortası primlerinin devlet tarafından karşılanması ve varsa bu borçlular tarafından bu yasanın yürürlük tarihinden önce yapılmış genel sağlık sigortası prim borç ödemelerinin iadesi ya da kamuya olan diğer borçlarının mahsubu yoluna gidilmesi öngörülmüştür.

Teklif, özetle, yeni bir yapılandırma yoluyla kolaylık sağlanacak borçluların kapsamını genişletmekte, vatandaşın farklı nedenlerle faydalanamadığı yapılandırma hakkını 6 ay süreliğine yeniden tanımakta ve genel sağlık sigortası primlerinin kişilerin öğrenim süresi boyunca Hazine tarafından karşılanmasını, öğrenim süresinin ardından yeni bir işte sigortalı çalışana kadar primlerin devlet tarafından karşılanmasına devam edilmesini, bu kanunun yürürlük tarihinden önce bahse konu borçlular tarafından ödeme yapılmışsa iadesini ya da kamuya olan borçlarından mahsubunu düzenlemektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu kanun teklifinin 1 inci maddesiyle uyumlu biçimde, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının 10 uncu bendinin (b) alt bendinde öngörülen değişiklikle, genel sağlık sigortalıların primlerinin öğrenim süreleri boyunca yaşa bakılmaksızın devlet tarafından karşılanması, ayrıca çalışarak gelir elde etme olanağı bulunmayan bu sigortalıların sigortalı kaydıyla bir işte çalışmaya başlayana dek primlerinin yine devlet tarafından ödenmesi öngörülmüştür.

MADDE 2- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60 ıncı maddesine iki yeni fıkra eklenmek suretiyle (Madde 60/12 ve 13), aday çıraklık ve çıraklık eğitimi ya da yüksek öğrenim görenlerin genel sağlık sigortası primlerinin artık yaş koşulu aranmaksızın, öğrenimleri bitenen kadar devlet tarafından karşılanması öngörülerek birikmiş primlerin tahsilinden vazgeçilmesi öngörülmüştür. Ayrıca, bu sigortalıların 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan sigortalılardan biri olarak işe başlayana kadar sigorta primlerinin devlet tarafından karşılanması amaçlanmıştır. Bu sayede, kamuoyunda “işsiz evlat vergisi” olarak da bilinen sorunun, sosyal devlet ilkesi çerçevesinde çözümü hedeflenmiştir.

MADDE 3- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun Geçici 60 ıncı maddesi yoluyla getirilen ve daha önce Bakanlar Kurulu Kararları ile yapılandırma olanağı tanınan borçlulardan, kanundan yararlanmak için başvuruda bulunmuş ancak borcunu kanunda sayılan şartlarda ifa edememiş ya da hiç başvurmamış olanlara 6 ay geçerli olacak yeni bir yapılandırma olanağı tanınmaktadır.

Bu madde uyarınca, 5510 sayılı Kanunun geçici 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) bentleri ile ikinci, beşinci ve sekizinci fıkralarında belirtilen borçlulardan, borcunu yapılandırma süresi içinde ödeyemeyen ya da yapılandırma için başvurmamış olanlara, kanunun yayımı tarihinden itibaren yeni bir hak tanınmaktadır.

Bu teklifle, bahse konu Geçici 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan, 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde kapsamı açıklanmış olan Genel Sağlık Sigortalıların primlerinin ise öğrenim süreleri boyunca Hazine tarafından karşılanması öngörülmektedir.

Kanun teklifiyle, ayrıca, 5510 sayılı Kanunun Geçici 60 ıncı maddesinin üçüncü, dördüncü ve altıncı fıkralarında belirtilen başvuru ve ödeme sürelerinin, bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen ay başından itibaren 6 ay uzatılması öngörülmüştür.

Kanun teklifiyle, esnaf ve tarım Bağ-Kur’lu vatandaşlarımızın prim borçları, borçlu sigortalılara prim, emeklilik keseneği, işsizlik sigortası primi, bugün itibariyle yürürlükten kalkan fakat geçmişe dönük olan sosyal güvenlik destekleme primi borçlarına yeni bir yapılandırma olanağı getirilmektedir.

İsteğe bağlı sigorta primi ve topluluk sigortası primlerine, damga vergisine, özel işlem vergisi ve eğitime katkı paylarına dönük borçlara yeni bir ödeme zaman dilimi tanınmakta, tekrar yapılandırma kapsamına alınmaktadır. Yapılandırma yoluyla, idari para cezalarına, emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta iken kurum ve kuruluşlara ait işyerlerinde çalışmaları nedeniyle aylıkları kesilmesi gerekenlere yersiz olarak ödendiği tespit edilen aylıklara ilişkin borçlar da kapsama dahil edilmektedir.

MADDE 4- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa eklenmesi öngörülen geçici maddeyle, genel sağlık sigortalıların bu Kanunun yürürlük tarihinden önce ödemiş oldukları primler, kanunun yürürlük tarihi itibarıyla sigortalının 6 ay içinde başvurusu halinde kendisine geri ödenmesi ya da kamuya olan borçlarına mahsup edilebilmesi amaçlanmaktadır. Bu yolla, Kanunun önceki düzenlemesiyle genel sağlık sigortası prim borcunu ödeyen ya da yapılandırma yoluyla taksit ödemeye başlayan sigortalının, Kanun değişikliği nedeniyle mağdur edilmemesi hedeflenmiştir.

MADDE 5- Yürürlük maddesidir.

MADDE 6- Yürütme maddesidir.

5510 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının 10 uncu bendinin (b) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“18 yaşını, lise ve dengi öğrenim veya 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çıraklık ve çıraklık eğitimi ile işletmelerde meslekî eğitim görmesi ve yüksek öğrenim görmesi halinde, yaşına bakılmaksızın, öğrenim süresinin sonuna ve bu öğreniminin ardından bu Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında sigortalı kaydıyla bir işte çalışmaya başlayana kadar ve evli olmayan çocukları ile yaşına bakılmaksızın bu Kanuna göre malûl olduğu tespit edilen evli olmayan çocuklarını,”

MADDE 2- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60 ıncı maddesine aşağıdaki aşağıdaki 12 ve 13 üncü fıkralar eklenmiştir.

“Bu Kanunun geçici 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamındaki sigortalılardan aday çıraklık ve çıraklık eğitimi ile işletmelerde meslekî eğitim görenlerinin ve yüksek öğrenim görenlerinin genel sağlık sigortası primleri, yaş koşulu aranmaksızın, öğrenimleri süresince tahsil edilmez, varsa birikmiş primlerin tahsilinden vazgeçilir. Bu bent kapsamındaki genel sağlık sigortalının primleri öğrenim süresi boyunca ve öğrenim süresinin ardından bir işte sigortalı kaydıyla çalışmaya başlayana kadar Hazine tarafından karşılanır.”

Bu fıkranın yürürlük tarihinden önce, bu Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi dahilindeki genel sağlık sigortalıların, yaş koşulu aranmaksızın, öğrenim süreleri boyunca ve öğrenim sürelerinin ardından Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında sigortalı kaydıyla çalışmaya başladıkları tarihe kadar olan genel sağlık sigortası primleri Hazine tarafından karşılanır.”

MADDE 3- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 69- Bu Kanunun Geçici 60 ıncı maddesinde yer alan başvuru süresi ile ilk taksit ödeme süresi, anılan maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) bentleri ile ikinci, beşinci ve sekizinci fıkralarında belirtilen borçlular yönünden; geçici 60 ıncı maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kanundan yararlanmak için başvuruda bulunmuş ancak borcunu kanunda sayılan şartlarda ifa edememiş ya da hiç başvurupmamış borçlular için, aynı maddenin üçüncü, dördüncü ve altıncı fıkralarında belirtilen başvuru ve ödemeleri, bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen ay başından itibaren 6 ay içinde yapılır.”

MADDE 4- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 70- Bu Kanunun 60 ıncı maddesinin 12 nci fıkrası kapsamındaki genel sağlık sigortalıların, Kanunun yürürlük tarihinden önce ödedikleri genel sağlık sigortası primleri, sigortalının kanunun yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde başvurusu halinde iade ya da mahsup edilir.

Bu Kanunun 60 ıncı maddesinin 13 üncü fıkrası kapsamındaki genel sağlık sigortalıların, Kanunun yürürlük tarihinden önce, madde kapsamındaki genel sağlık sigortalıların öğrenim süreleri dahilinde ya da sigortalı kaydıyla henüz çalışmaya başlamadıkları dönemde ödemiş oldukları primler, genel sağlık sigortalının kanunun yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde başvurusu halinde iade ya da mahsup edilir.”

MADDE 5 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

